

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. „GORENJEČ“ stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Splošna volilna pravica.

(Iz govora državnega in deželnega poslanca g. dr. Iv. Tavčarja na shodu v Hotedršici.)

Da se našim klerikalcem pod nogami majejo tla, to sami dobro občutijo. Zategadelj pomolé svojemu nerazsodnemu volilcu časih košček s sladkorjem potresenega kruha, češ, to pojej, pa ne boš postal nikdar lačen! Ljudstvo pograbi ta košček, ga poje — ali lakota se pa vendar prav kmalu znova oglasi. Tak košček s sladkorjem potresenega kruha je bila gospodarska organizacija, pa je danes že davno prebavljen, in lakota je večja, kakor kdaj. Odrezal se je nov košček in se zopet potresel s sladkorjem. Ta košček se imenuje splošna volilna pravica. Naši klerikalci krošnjarijo sedaj s to volilno pravico okrog po deželi in ljudstvo, ki oti stvari ne ume veliko, zapeljujejo v vero, da je s tako volilno pravico vse rešeno in da se ž njo prične pravo nebesko kraljestvo na zemlji. Večje politične sleparije dr. Šuštersičeva stranka še ni uganjala, kakor jo uganja z občno in splošno volilno pravico. In če se dr. Šuštersič postavi pred zrcalo, pa si pravi: Jaz sem za splošno volilno pravico, pa se ga more polastiti tak smeh, da mora počiti, če ima še kaj občutka za smešnost v sebi. Ne bom pa trdil, da bi misel o ti volilni pravici ne bila lepa in vzvišena; in če gori za njo socialnodemokratska stranka, nimamo nič proti temu, ker vemo, da prihaja tu ljubezen do te volilne pravice iz resnega in prepričanega srca! Na drugo stran, če namreč trdi takomenovana katoliška stranka, da ona gori za splošno volilno pravico, pa zopet vemo, da to ni nič drugega, nego prav vsakdanja in naga hinavščina!

A vzlic temu hočem o vprašanju splošne in občne volilne pravice govoriti brez vsakega razvnanja in brez vsake jeze. Pa tudi brez vsakega strahu, in zategadelj brez ovinkov povem, da nisem za splošno volilno pravico vobče, in da posebej nisem za to pravico, ker pravita ljubljanski škof in Šuštersič, da brez nje shajati ne moreta. Kar ugaja tema dvema, to je za nas strup, in strup je gotovo za socialne demokrate, kar

pa ti, žalibog, izpreviditi nočejo. Enkrat pa bodo izprevideli, pa bi bilo prepozno, ko bi ne bilo nas naprednjakov, ki smo prevzeli to tlako záse in pa tudi za socialno demokracijo.

Da pojasnim svoje stališče, treba mi je pred vsem pojasniti, kaj je splošna in občna volilna pravica? Jedro te pravice obstoji v tem, da ima vsaka oseba moškega spola, kadar dopolni 24. leto svojega življenja, brez ozira na premoženje in plačani davek, pravico voliti v vse javne zastope. Drugod nekoliko omeje to pravico s tem, da dovolijo volilno pravico omenjenim osebam le tedaj, če znajo vsaj brati in pisati. Šuštersič pa noče kaj takega, ker dobro ve, da dve tretjini tistih podreptnikov, ki lazijo za njim in njegovo duhovščino, ne ume niti brati, niti pisati. Sedaj pa preglejmo, kaki bi bili nasledki pri nas na Kranjskem?

Če se naj vpelje občna volilna pravica za deželni zbor, ima se — to je samoobsebi umevno — vpeljati splošna volilna pravica za deželni zbor, potem ima veljati pred vsem za občinske volitve, za cestne odbore in druge take zavode. To je gotovo; če je kaka stvar na enem mestu dobra, potem ne more biti slaba na drugem mestu.

Recimo, da se vpelje splošna volilna pravica v občini. Možje posestniki in gospodarji, sedaj pa malo premislite, kakšni nasledki bodo nastali iz tega. Vsak voli, ki je 24 let star, brez ozira na to, ima-li kaj premoženja ali ne, brez ozira na to, plača-li kaj davka ali ne. Kakih ljudi pa je največ v vsaki občini? Takih, ki plačajo prav malo davka, ali ki ne plačajo prav nobenega davka. Ti imajo večino. In če vam vpelje sedaj Šuštersič splošno volilno pravico, pokazal se bo v občinah nasledek ta, da v občinskih zastopih gospodarji in največji davkoplačevalci ne bodo imeli ničesar govoriti, in da bodo hlapci in delavci imeli vlado in veljavo v teh zastopih. Če torej klerikalni volilci kriče za dr. Šuštersičem: Mi hočemo splošno volilno pravico, potem ne zahtevajo ničesar drugega, kakor da naj se njih same vrže pod klop, njihove hlapce pa naj se posadi za mizo na gospodarjevo mesto!

Nočem preiskovati, bi li bilo kaj takega pravično! Socialni demokratje trdijo, da bi bilo to pravično. Sedaj se delavskim slojem godi krivica, da nimajo prav nikacega zastopstva v javnih zastopih; če bi se pa spre-

jela dr. Šuštersičeva splošna volilna pravica, bi tisti, ki plačujejo največ davka, pri rečeh, ki se plačujejo z njihovim denarjem, ničesar govoriti ne imeli; med tem, ko bi tisti, ki ničesar ali pa plačujejo vsaj malo davka, povsod govorili prvo besedo. Ko bi bilo kaj takega pravično, je zopet vprašanje. Brez ozira na pravičnost pa nastane vprašanje, bi li bila vpeljava splošne volilne pravice pri današnjih razmerah, posebno na kmetih pametna. Tudi to vprašanje malo preiščimo! Recimo, da imajo le splošno volilno pravico, in da sedé v vaših občinskih zastopih, v vaših cestnih odborih, v vaših bolniških zastopih samo posli, delavci in k večjemu še kak mali bajtar. Mislim, da bi se prav kmalo prepričali, da je Šuštersičeva splošna volilna pravica slabša od njegove žindre, in že ta je bila slaba, da ni mogla biti slabejša! Taki občinski možje bi vam ne dovoljevali nobenega pota, nobene ceste, sploh ničesar! Vsaj vemo, kake so razmere: Mali bodo hoteli pojesti velike! In hlapec, ki doma ne bo mogel nagajati svojemu gospodarju, kazal mu bode gospoda v občinskem zastopu ali pa v cestnem odboru! Možje, vsaj ste vendar pametni; premisljajte, kam pride občinsko gospodarstvo, če bo, recimo, za župana v občini človek, ki morda kje služi za hlapca ali pa tolče kamne na cesti, ako hoče preživeti sebe in svojo rodbino. Ako danes vpeljete splošno volilno pravico po občinah, nastane tak nered, kakor ga nikdar doživeli nismo, nastanejo z eno besedo časi, v katerih bo hotelo vsako jajce več vedeti kakor puta. Pa ne samo to! Nastane tudi tako sovraštvo, kakor ga dežela še ni poznala: vse se bode med sabo klalo in zatiralo, sosed ne bo pogledal sosedu, rodila se bo zmešnjava nad zmešnjavo, ponehal vsak mir, kar morate pač sami od sebe pripoznati.

PODLISTEK.

Jurij Vega.

(Ob stoletnici njegove smrti: 26. septembra 1802.)

Dne 26. septembra t. l. je poteklo sto let, kar je ves znanstveni svet pretresla žalostna novica, da je postal Jurij Vega žrtev zlobne roke. Pogrešali so ga že od 17. septembra naprej, a šele 26. septembra so potegnili iz Dunava njegovo truplo, privezano na kolec. Dolgo časa se ni vedelo, kdo da je pravzaprav njegov morilec; a deset let pozneje je neki častnik opazil pri nekem topničarju izredno lepo proporcijsko šestilo, na katerem je bilo vrezano ime «Vega». V preiskavi je topničar povedal, da je dobil šestilo od mlinarja, pri katerem je bil leta 1809 v Nussdorfu na stanovanju. Mlinarja so takoj zaprli, in ta je priznal: On je imel jako lepega konja, katerega je Vega hotel kupiti za vsak denar. Toda mlinar ni hotel prodati konja, vendar pa ga je slednjič premotila velika množica denarja in podlegel je slednjič — zlati izkušnji. Hlinil se je navidezno, kakor da bi hotel prodati konja, ter je prosil Vego, da naj mu sledi v hlev. Pot do hleva je peljala čez ozko brv, na tej brvi je mlinar Vego s palico odzadaj tako močno udaril na tilnik, da se je ta mrtev zgrudil na tla, nakar je mlinar truplo privezal na kolec in ga vrgel v Dunav. Tako žalostno je končal učenjak in junak Vega.

Jurij Vega se je narodil 24. marca leta 1754 v Zagorici pri Moravčah. Bil je sin kmetijskih starišev, kateri so svojega jedinca poslali v njegovem trinajstem

Misel splošne volitve je morda nekaj nebeškega, ali ko bi se hotela vpeljati tako, kakor kriči dr. Šuštersič, potem bi na zemlji morale vladati razmere, kakor v nebesih, kjer so vsi enaki, kjer so pred vsem vsi enako deležni nebeškega veselja. Kakor pa stoje razmere na zemlji, kjer tiči razlika tik razlike, kjer ima takorekoč vsak človek svojo glavo, bi bila splošna volilna pravica, prikrojena po Šuštersičevem receptu, v marsikaterem oziru največja krivica!

Menim, da vam gre v glavo, da dandanes še ne moremo misliti na splošno volilno pravico! Mogoče, da pridemo do nje enkrat, ko bo vsak imel enak občutek za tisto, kar od nas zahteva občna korist. Danes pa še nismo tako daleč, da bi kmetijski gospodar imel v svoji hiši hlapca, ki bi bil obenem župan v občini.

Nato dr. Tavčar razvije razloge, ki vodijo dr. Šuštersiča pri njegovi agitaciji za splošno volilno pravico. Na deželi ima sedaj volilno pravico petsto duhovnikov. Kar ti hočejo, to se zgodi pri volitvah. Šuštersič pa ima to duhovščino v svojem žepu tako, da se lahko reče, da ima v naših kmetijskih občinah po celi deželi samo ena oseba izključno volilno pravico, in to je oseba dr. Šuštersiča. Da bi se ta volilna pravica vsaj za petdeset let še vzdržala, zahteva se splošna volilna pravica. Bila bi to splošna volilna pravica neumnosti in nazadnjaštva. Naprednjaki pa smo pametnejši ter nočemo ničesar vedeti o Šuštersičevi splošni volilni pravici. S tem se borimo záse, borimo pa se predvsem tudi za pravo korist našega kmeta.

O povzdigi prometa s tujci.

Že pred več leti so se ustanovile korporacije in podjetja, ki se zanimajo za promet s tujci, na Tirolskem, Predarlskem in Lihtenšteinu, na Solnograškem in Koroškem deželne zveze. Te zveze so zelo delavne, zlasti

letu v Ljubljano v latinske šole. Že kot dijak se je odlikoval s svojim izrednim matematičnem znanjem tako, da je vzbujal pozornost svojih učiteljev, posebno Jožefa pl. Maffei-a. Dovršivši ljubljanski licej, posvetil se je navigacijskim vedam ter je bil vsled svojih zmožnosti kmalu imenovan c. kr. navigacijskim inženjerjem za notranjo Avstrijo. A tu mu ni ugajalo. Že čez pet let je vstopil kot prostak k topničarjem; tedaj je tudi izpremenil svoje pravo ime «Veha» v Vego. Tu je bil Vega v svojem elementu, postal je kmalu iz navadnega vojaka častnik, profesor. Vega se je temeljito posvetil vsem strokam matematične vede ter tudi izdal mnogo knjig na tem polju. Njegovo ime je bilo vpisano po njegovih delih (Matematična predavanja, 3 zvezki, 3 logaritmovniki, posebno zadnji «Thesaurus logarithmorum completus», in še mnogo drugih manjših) med prve svetovne učenjake, vsled svojega znanja je postal član znanstvenih družeb v Erfurtu, Pragi, Mogunciji in Göttingenu. Njegove knjige so se rabile do srede prejšnjega stoletja, kar nam je živ dokaz, kolike praktične vrednosti so bile.

Toda Vega ni čepel samo pri knjigah. Ko ga je klicala domovina na pomoč, zamenjal je šestilo z orožjem, katero je ravnotako spretno sukal. Pridružil se je Laudonovim četam in si pridobil velikih zaslug pred Belim gradom in v bojih ob Renu. Po lastnih načrtih je osvojil mesto Lauterburg in trdnjavo Fort Louis; ravnotako je zmagovala njegova pogumna in premišljena odločnost pri Mannheimu, Mogunciji in Wiesbadenu.

jim je to mogoče, ker dobivajo podporo od deželnih odborov, države, trgovinskih zbornic i. t. d. ne le v moralnem, temveč tudi v materijelnem oziru. Lansko leto pa sta se tem že obstoječim zvezam pridružili tudi ona na Štajerskem in Zgornje Avstrijskem.

Pri nas na Kranjskem seveda še ne smemo tako naglo misliti na ustanovitev take deželne zveze. Vendar bi pa merodajne kroge v naši deželi, zlasti v naši divni Gorenjski opozorili na to velevažno in za promet s tujci gotovo velekoristno zvezo, kajti kar posameznikom ni mogoče storiti, to bi kaj lahko prevzela ta deželna zveza za povdigo prometa s tujci. Resna in trdna naša volja bodi, da se te ideje oklenemo z energično silo in da opetovano opomnimo prizadete faktorje, da se poprimejo dela, ki bo pred vsem gospodarski okrepilo našo, po bogastvu sicer revno, apo naravni krasoti komaj primerjajočo deželo.

Oglejmo si nekoliko le štajarsko deželno zvezo. Štajarska deželna zveza zelo uspešno deluje, dasi obstoji šele poldrugo leto. Podporo dobiva od železniskega ministrstva, obeh trgovinskih zbornic in od štajarskega deželnega odbora, ki je kot oskrbnik letovišč Slatine in Neuhausu pristopil z letnim prispevkom 650 kron zvezi in vsled tega inna tudi po pravilih v zvezinem odboru virilen glas.

Ker je deželni zvezi mnogo ležeče na tem, da pridobi zase deželni zbor, ki bi jej dal za njeno uspešno delovanje nekako dobro izpričevalo in da bi lažje izvršila svojo nalogo, tedaj je vložila za letno podporo 2000 kron na deželni zbor štajarski prošnjo, v kateri pojasnjuje visoki gospodarski pomen prometa s tujci za štajersko deželo.

V deželnem zboru se je ta prošnja odstopila finančnemu odseku v pretres. Toda ta je, ne oziraje se na vsebino, zavrnil prošnjo. Ko je prišla stvar pred slavnim zbor, je tisti potrdil sklep finančnega odseka.

In deželna zveza štajarska ne bo izgubila pogum na ugodni izid, temveč vložila leto za letom take prošnje, pojasnjujoč in naglašajoč stvarno in s številkami, kako velikega gospodarskega pomena je pospeševanje prometa s tujci.

Skratka — Vega je bil povsod, kjer ga je potrebovala domovina. Za svoje zasluge je dobil leta 1776 viteški red Marije Terezije in l. 1800 je bil povišan med barone; tudi kranjski stanovi so ga sprejeli med svoje člane. A vzlic tolikim častem se je Vega vedno spominjal svojih ubogih starišev in svojega slovenskega naroda.

Slavimo častno spomin slavnih mož! Naj nam ne zatemni že preteklih sto let slavnih spomin rojaka-učenjaka, ampak on naj nam bode — posebno mladeničem — vzor neumorne delavnosti, naj nam bode dokaz, da tudi iz preprostega slovenskega dečka lahko vzraste svetovno-znan mož, učenjak-velikan. N. l.

Nekoliko črtic o lužiških Srbih.

Nabral Marjan.

Dalje ...

V XIX. veku raste zanimanje za lužiško-srbsko narodnost, kakor med njimi samimi, tako tudi drugje, čeprav so jim zadale mnogo novih ran napoleonske vojne, v katerih so se borili Lužičani za osvobodjenje nemškega naroda. Pojavljajo se narodni in književni delavci, kot pastor Andrej Ljubenski, ki je opozarjal na to, da spadajo lužiški Srbi k velikemu slovanskemu plemenu, in njegov prijatelj Fr. Klin, ki je bil politični vodja Lužičanov in ki je zahteval v deželnem zboru 1833—34 l., da naj se rabi lužiški jezik tudi v šolah. Najpopularnejši književnik pri lužiskem občinstvu je Andrej Zeiler. Najznatnejša predstavnika novejšega lužiško-srbskega preporoda sta pa Ernest Smoler in Miha Gornik. Ta dva sta do smrti zbiralala in izdajala spomenike, narodne poezije iz življenja, marljivo proučevala zgodovino in

Kaj je odgovoril deželni zbor gornjeavstrijski na peticijo, vloženo po deželni zvezi prometa s tujci, o tem pa prihodnjič.

V Kranju, 4. oktobra.

Deželnozborske volitve. Na Štajerskem bodo kandidirali razen župnika Lendovskega in dr. Srneca vsi dosedanja slovenski deželni poslanci. Namesto njih se imenujeta kandidatoma dr. Hrašovec iz Celja in neki kmet Roškar. — Na Koroškem utegnejo prihodnje deželnozborske volitve prinesiti za Slovence kaj žalostno presenečenje. Koroški Slovenci so imeli dosedaj tri poslance. Gotova stvar je, da pade klerikalni Grafenauer v ziljski dolini, v velikovskem okraju pa, kjer sta dosedaj bila poslanca župnik Einspieler in Muri z Jezerskega, hočejo namesto slednjega kandidirati fanatičnega klerikalca Podgorca. Izključeno skoro gotovo ni, da bi Slovenci zgubili še oba velikovška mandata. In žeteli bi le bilo, da se motimo.

Tržaski Slovenci so vložili pritožbo na naučno ministrstvo glede slovenskih ljudskih šol v Trstu. Minister Hartel je pa zavrgel pritožbo. Rekurz bo sedaj vложен tudi na upravno sodišče.

Hrvatje so zmagali pri občinskih volitvah v Tinjanu v vseh treh razredih proti Lahom.

Nov političen dnevnik. Na Dunaju je začel izhajati nov velik političen dnevnik «Die Zeit». Program njegov je nemški, napredni, socialno-gospodarski.

Mladočehi so iznova sklenili, da začno Čehi proti nagodbeni predlogi obstrukcijo, ako se jim ne vrnejo jezikovne naredbe. V isti seji se je dalje tudi sklenilo, da bodo Čehi podpirali v narodnostnih zahtevah Jugoslovane.

Pruski državni minister Gossler je dne 2. t. m. umrl v Gdanskem. Bil je ljut sovražnik Slovanov, zlasti Poljakov, katerih jezik je leta 1887. odpravil iz poljskih ljudskih šol.

Na Irskem pričakujejo na zimo nevarnih nemirov; ki se začno med kmetскими najemniki, katere preganjajo s posestev radi zaostalih davkov. Na kmetih vlada velikanska beda.

počasni napredek naroda, snovala in vodila književna društva in napisala mnogo poučnih in ljudskih knjig. Okrog njiju se je zbral cel krog pomočnikov, od katerih jo treba imenovati posebno Mosak-Klasopoljskega, Haupta, Jordana, Peha in Fedlera. Zaradi širokih slovanskih idej so našli lužisko-srbski rodoljubi simpatij in stvarne pomoči tudi pri drugih slovanskih narodih. Rusi so neposredno delovali na korist Lužičanov pri knjižnih delih (tako je pomagal Rus Sreznjevski Smolerju pri izdavanju gornje- in dolnجلužiških narodnih pesni).

Treba pa omeniti, da v procesu tega preroda nista nikakor jednako sodelovala oba dela Lužičanov. Gornji Lužičani, ki pripadajo politični saksonskega kraljestvu, so imeli nekdanj in imajo še dandanes mnogo ugodnejše pogoje za razvoj. K temu jim je pomagalo mnogo leta 1848, ko so politični voditelji Srbov zadržali prosti narod od uporov, a kot nagrado za to jim je dal kralj pravico za narodni jezik v cerkvi, šoli in pri sodišču. Saksonski kralji so bili nekdanj in so še zelo naklonjeni Lužičanom. Med doljnimi Lužičani močno napreduje ponemčevanje in zatiranje narodove pravice.

Svet dolnjih Lužičanov je znan pod imenom «Spree-wald». Leži na reki Sprevi, ki se je delila na množico potokov, rečic in kanalov in je pokrit z mnogim drevjem, grmovjem in travo. Deli se na gornji in dolnji Spreewald. Dolnji je manjši in je bolj gozdnat, dočim je gornji Spreewald večji in ima več pomena za etnografa, ker je oddaljen od velikih mest in nima velik železničnih zvez, je ohranil še mnogo narodnih šeg in naved.

Se nadaljuje ...

V Bolgariji se te dni slavi petindvajsetletnica zavzetja utrd v klancu Šipka. V bojih okoli tega prehoda je padlo 50.000 turških in 30.000 ruskih vojakov. V spomin padlim vojakim so nabrali 5 milijonov kron in zgradili spominsko cerkev.

Dopisi.

Iz kranjske okolice. (Vladi v prevdarek!) Klerikalni poslanci po svojih shodih vedno govore o klerikalnem zmaju, kateri še živi in da raste. Z lepo živalijo se bahajo ti mračnjaki. Zaradi tega jih pa tudi vse pošteno misleče ljudstvo prišteva k tej živalski skupini. Ti kričajo so pa tudi res podobni zmaju, kajti takega divjanja že ne pomni slovenski svet. Tem ljudem že mora voda teči za vrat, da se tako lomijo. Zato tako kričanje in vrvenje. Vendar pa zna to imeti slabe nasledke, ker naš kmet se pusti nalagati do skrajnosti in sicer tako, da kljub temu, čeravno ga prepričaš, da ni tako, verjame to, kar mu kak neizkušen kapelanček ali pa kak tak doktorček à la Brejc reče. Klerikalnim voditeljem je dobro vsako sredstvo, tudi najbolj surovo, samo, da kmet ostane neveden in da sovraži liberalce. Zatrjuje se kmetu, da, če sovraži liberalca, gre gorak v nebasa in kmalu bo prišlo tako daleč, če ga pa ubije, postal bo svetnik. Vsaj je dr. Šuštersič nekje na Notranjskem klical ljudstvo na boj, na boj na liberalce, kateri naj bise pobili kakor polhi. Take pridige delajo ti ljudje po deželi in hujskajo ljudstvo takorekoč napeljujejo k zločinu. Če bo vlada pustila klerikalnim poslancem v tem smislu nashodih govoriti in s svojimi lažmi tako ljudstvo, katero je nerazsodno, hujskati zoper vse, to je vlado, uradnike, učitelje in sploh prostomisleče ljudstvo, zna priti celo do vstaje. Naš kmet — klerikalen — je nerazsoden in se pusti, da se blati vladne služabnike, da ti nič ne delajo, da zastoj žro denar, začel bo vzdigovati svojo pest, ker verjame, da je to resnica in da davke plačuje samo za to, da c. kr. uradniki dobro živijo in porabljajo za se denar. Da se pusti tem klerikalnim pijavkam toli prostosti in da smejo na toli nesramen način blatiti zastopnike vlade, je nerazumno. Tu bi morala vlada z vso energijo vmes poseči in tem klerikalnim zmajem zavezati njih lažnive jezike, kajti, če bo vlada pustila, kakor že rečeno, tem ljudem to prostost, je mogoče, da se nerazsodno ljudstvo vzdigne in pobije vse, kar ni v klerikalnem taboru. Po malem se že to pričinja kakor dokazujejo posamezni dogodki na Gorenjskem, kjer so napadli posuroveli klerikalci — kar lahko trdimo, ker se je to zgodilo tam, kjer je Šuštersič dobil vse glasove — meščane, kakor tudi prostomisleče kmete, čeravno ne pri lepem dnevu, pač pa v mraku. In če se tem kričačem ne stopi na prste, ne bodo se tudi sramovali to storiti pri belem dnevu. Sedaj je še čas, da tu poseže vmes vlada in ukroti sedaj le še voditelje in hujskače, ker bati se je, da bo potem veliko težje, če se enkrat ljudstvo pripravi na boj. Klerikalci nastopajo z vso brezobzirnostjo, kar se kazala vabila na ljudski shod v Ljubljano dne 12. oktobra t. l. Ondi so ljudstvo naravnost klicalo na boj v Ljubljano. Vsak dan smo pričakovali kake posebne izdaje, v katerem bi se bilo ljudstvu zaukazalo nabrusiti si nože za ta dan. Vlada naj toraj dobro premisli in prevdari, če je mogoče še nadalje dopuščati te vojne klice. Klerikalci hočejo vse podjarmiti in razdejati liberalne postaje ter uničiti ne samo liberalce, temveč tudi one, ki žro kmetijski denar in ne delajo ničesar, kakor jih imenujejo poštenjaki klerikalci. Vsaj je dr. Brejc na šenčurskem shodu govoril, da, če ne dosežejo to, kar hočejo, da tudi vlade sploh ne bo. In to je dovolj jasno!

Iz Celovca. Vpeljava električne luči napreduje jako naglo, ker upajo isto otvoriti še pred zimo. — Pretekli teden je padla več dni zaporedoma velika slana ter prismočila vso ajdo; še celo na drevju je poznati, ako ideš iz Celovca proti Vetrinju. — Zidanje se je tudi že deloma ustavilo. Laški zidarji odhajajo kar trumoma. — Sočivja je letos še precej, to lahko trdiš, ako zaideš dopoldan na stari ali pa na trg sv. Duha, kjer si lahko izbereš vsakovrstno sadje, katerega pripeljujejo kmetje kar

na voze. Cena mu ni visoka. — Tamburaško društvo «Bisernica» vrlo napreduje na občno jezo in nevoljo Bismarkovih «želodarjev». Le vrlo naprej! — Na jezeru se ono navadno življenje tudi več ne opaža. Letoviščarji zapuščajo njih letna stanovanjska in odhajajo na svoja rodna tla. Jezerska gladina, preje vedno polna čolničev, ostala je prazna, le semtertja opaziš kak čolnič stanovanecv ondodnih vasi. Promet parnika «Loreto», ki vozi iz mesta po «Lendkanalu» na jezero, je ob ugodnem vremenu še vedno precejšen in poln celovskih izletnikov, ravnotako tudi tramvaj. Dolgčasno postaja. Hodeč ob jezeru in zapuščenih vilah opaziš neko tihoto; orumenelo listje na drevju šepeta skrivnostno jesensko molitev. — Nadporočnika J. S., katerega je držalo vojaško sodišče zaradi ubega v kleščah, je isto obsodilo na 28 mesečni zapor in je moral odložiti svojo saržo.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Cenjene naročnike „Gorenjca“, katerim je potekla konec minulega meseca četrletna naročnina, prosimo uljudno, da kar najpreje ponove nadaljnjo naročitev, da jim pošiljanje lista ne prestane.

Cesarjev 73. god se je — kakor drugod — danes praznoval tudi v Kranju na običajen način. Ob osmih zjutraj je bila slovesna maša, pri kateri so prisotvovali skoro vsi uradniki tukajšnjih uradov, župan ces. svetnik g. Šavnik z nekaterimi občinskimi odborniki, učenci in učenke obeh ljudskih šol z gg. učitelji in gdč. učiteljicami ter gasilno društvo z godbo. Kjer so nastanjeni c. kr. uradi in na občinski hiši vse cesarske zastave.

Konfiskacija — nepotrjena. «Gorenjec» od 13. septembra je bil zaplenjen zaradi naslednjega odstavka v članku «Birma v Kranju»: «Dekadence cerkvene uprave v zadnjih letih pa je provzročila, da smo dobili duhovnike, katerim ni nobena stvar več sveta. Pri spovedi gledajo pod zglavje bolnikovo, pri birmi pa na hiše izročeni jim ovčic. Politika jim je vedno prva, vse drugo postranska stvar.» Deželno sodišče v Ljubljani ni pritrdilo tej konfiskaciji in višje sodišče v Gradcu, ki se je vsled priziva državnega pravdnika bavilo s to zadevo, je razveljavilo zaplenbo. S posebnim zadovoljstvom beležimo to dejstvo. Prvič zato, ker bi bilo res škoda, ako bi v zaseženem odstavku povedana zlata resnica ne prišla tudi med širše občinstvo in drugič zato, ker je z razveljavljanjem konfiskacije docela na laž postavljen «Slovenčev» poročevalec, ki je trdil, da je bil «Gorenjec» zaplenjen zaradi «žaljive in nesramne» pisave proti škofu in kranjskemu tehantu. Če se pa kdo čuti zadetega po zgoraj ponatisnjenih resničnih besedah, je to njegova stvar.

Občinski odbor škofjeloški je imel v petek zvečer svojo sejo. Poročilo o seji priobčimo v prihodnji številki.

† **Feliks Zavodnik.** Iz Škofje Loke nam pišejo: V sredo, 1. oktobra, se je raznesla pri nas žalostna vest, da je ob 7. uri zjutraj izdihnil svojo blago dušo gospod mestni župnik Feliks Zavodnik. Pokojnik je dosegel starost 41 let. Na kvaterni petek je zadnjikrat maševal, na kar se je vlegel v poseljo, iz katere ga je jedva po štirinajst dnevnem trpljenju rešila smrt. Bil je v resnici blaga, miroljubna duša. Žal besede ni bilo čuti iz njegovih ust. Vest o tako nagli smrti blagega župnika je globoko presunila vse mestno prebivalstvo. Škoda, stokrat škoda, da nam je vzela smrt moža, ki je mirno in človekoljubno deloval med nami, tako gre glas po vsem mestu. Pogreb se je vršil v petek ob 9. uri zjutraj. Udeležba je bila, kakor se je pričakovalo, ogromna. Blagi pokojnik je imel pač mnogo prijateljev, pa le malo sovražnikov! Mir bodi njegovi plemeniti duši!

Poročila se je minuli ponedeljek, dne 29. m. m. v domači graščinski kapelici na Brdu pri Kranju gdč. baronica Jelica Zois, hčerka graščaka Egona barona Zois, z g. Pavlom Herbert-Kerchnawe, graščakom v Kirchbühlu pri Volšpergu.

Kontrolni shodi se bodo vršili: a) za moštvo stalnega vojsva 13. oktobra v Poljanah, 14. oktobra v Škofji Loki, 15. oktobra v Sečih, 16., 17. in 18. oktobra v Kranju, 20. oktobra v Trzinu; naknadna kontrola 10. novembra v Ljubljani. — b) za moštvo deželne brambe 10. oktobra v Gorenji Vasi (občina Trata), 11. oktobra v Škofji Loki, 13. oktobra v Železnikih, 14. oktobra v Kranju, 15. oktobra v Trzinu; naknadna kontrola 20. novembra v Ljubljani.

Zglasitev črnovojnikov je za celi obseg okrajnega glavarstva Kranj določena na dan 21. oktobra pri občinskih uradih bivališča.

Veselico priredi šola v Naklem v prostorih gospe M. Korenčan v nedeljo, dne 5. oktobra t. l. ob polu 4. uri popoldne. Vspored: 1. Petje. — 2. Tombola. — 3. Prosta zabava. Vstopnina 20 vin., za otroke po 10 vin. Čisti dohodek se uporabi za šolska učila.

Stepli so se fantje minulo nedeljo popoldne na «Stari pošti». J. Mraka, po domače Sivčevega iz Kokrice so precej premikastili in potem iz več ran krvavečega vtihotapili v hlev «Jernejeve» gostilne.

Javen ljudski shod socijalne demokracije. «Rdeči prapor» piše, da se vrši jutri v nedeljo popoldne v Radovljici v gostilni g. Pristavca javen shod, na katerem bo poročal g. Linhart iz Trsta. Na ta shod sta povabljeni tudi dr. Šusteršič in dr. Tavčar. Govorilo se bo o političnem položaju.

Prestop k protestantovski veri. Na Jesenicah so prestopile te dni štiri rodbine z 18 osebami od rimsko-katoliške cerkve k protestantom.

Na Bohinjski Bistrici se je dne 8. m. m. vršila nadomestna volitev občinskega odbora, in je bil namesto dosedanjega župana izvoljen v odbor namestnik in posestnik Andrej Stendler na Bohinjski Bistrici.

Ponesrečil se je dne 28. septembra 68 let stari, oženjeni posestnik Andrej Konc iz Železnikov. Šel je od doma že opoldne v gozd na Jesenovo. Ker se do mraka ni vrnil domov, sta ga šla iskat njegov sin in zet ter ga našla gozdu Plenshak tik neke skale mrtvega.

Slavnost v Gorenji Vasi. V nedeljo, 5. t. m. vrši se povodom blagoslovljenja gasilnega doma in orodja prostovoljnega gasilnega društva v Gorenji Vasi (občina Trata) obširnejša slavnost, posledičem sporedu: 1. Popoldne od 1. ure dalje sprejemanje došlih društev in p. n. gostov ter odhod v gostilno Iv. Perešuti, kjer se zbirajo društva. 2. Točno ob 1/2. uri popoldne nastop k slavnostnemu odhodu v župnijsko cerkev na Trati. Po litanijah ob 1/3. uri popoldne slavnostni odhod iz cerkve k blagoslovljenju gasilnega doma in orodja: a) cerkveno opravilo, b) pozdrav in nagovor, c) slavnostni obhod skozi Gorenjo Vaso v prostore Iv. Perešuti k vrtni veselici, d) koncert na korist gasilnega doma in orodja, pri katerem sodeluje sl. godba prostovoljnega gasilnega društva iz Kranja, e) šaljivo srečanje, pošta, ples in prosta zabava. Vstopnina k vrtni veselici za uniformirane gasilce 30 vin., sicer pa za osebo 40 vin. Preplačila in prostovoljni dobitki za srečanje se glede na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo.

Pazite na pse! Trgovca in posestnik g. Anton Pezdir iz Mengiša je dne 29. m. m. šel v Trzin k posestniku po domače Grozdeku. Na dvorišču imajo priklenjenega velikega psa. Ko Pezdir slučajno gre mimo njega, ker ga ni prej opazil, se zakadi velik pes vanj in ga vgrizne nad komolcem leve roke tako močno, da je moral Pezdir v deželno bolnico.

Križem sveta.

Velik požar. V vasi Vošnik blizu Sieradz je izmed 129 hiš zgorelo 120 v času, ko so se kmetje mudili na polju. Požar je nastal vsled neprevidnosti otrok. Dva otroka sta zgorela. Skoro vsa poslopja so bila zavarovana.

† **Emil Zola.** Največji in najplodovitejši francoski pisatelj, Emil Zola je umrl. Ves Pariz, vsa Francija, ves svet žaluje po njem. Zola se je zadušil s strupenimi plini, ki so uhajali iz peči, in so ga zjutraj našli mrtvega.

80 mrtvih in 180 ranjenih. V Birminghamu (Alabama) v Severni Ameriki je nastala pri nekem kongresu zamorske baptistovske družbe «Shilo» v odnotni

baptistovski cerkvi velikanska zmešnjava, pri kateri je bilo okrog 80 mrtvih in 180 ranjenih. Med govorom sta se namreč dva zamorca začela hudo pretepati. Nastalo je grozno vpitje, in skoro vsi navzoči — okrog 2000 — so tiščali proti izhodu. Možje in žene so skakali čez klopi, raz katere jih je več padlo in bilo tako od množice pohojenih. Skoro vsi otroci, ki so bili tedaj v cerkvi, so prisli ob življenje.

Razne vesti. Kneginja Hohenberg, soproga nadvojvoda Franca Ferdinanda, je dne 29. m. m. povila princa. — Predsednik severo-ameriških držav Roosevelt leži bolan. — 17letni trgovski dijak Jožef Pozsa je na potovanju v Sečedin ukradel v železniškem kupeju veleposestniku Petru Kissu hranilnično knjižico in vrednosti 30.000 kron ter žnjimi pobegnil. Pazite torej na denar, ako potujete!

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi začne z oktobrom mesecem zopet svoje delovanje. Odbor se obrača k vsem prijateljem društva z nujno prošnjo, da se i to leto spomnijo slovenskih visokošolcev v Pragi s pošiljativjo in nabiranjem prispevkov, prirejanjem zabav ter se prigrasijo za poverjenike društva. Društvo je izdalo tekom šestih mesecev minulega leta 883 K, kar je najlepši dokaz, kako potrebno in kakega pomena da je društvo, ter bodi onim rojakom, ki dosedaj še niso pristopili društvu, v vzpodbudo in nagib, da to store čim preje! Oni visokošolci, ki nameravajo priti na praško vseučilišče ter računajo na podporo društva, pozivljejo se, da svoj prihod in svoje aspiracije takoj pismeno naznanijo. Za odbor podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi: Fr. Tomšič, predsednik, Jos. Germ, tajnik.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu septembru 1902 je vložilo 357 strank K 58.741·36, dvignilo pa 301 strank K 48.272·56, 9 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil K 28.362·60. Stanje vlog iznaša K 2.851.893·78, stanje hipoteknih posojil K 1.822.756·04 in denarni promet K 228.811·09.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru je 195 strank vložilo K 44.225·83, 136 strank dvignilo K 32.366·30; 32 strankam se je izplačalo posojil K 24.650·—. Denarni promet K 187.356·56.

Posojilnica v Radovljici je imela v tretjem četrtletju denarnih prejemkov K 182.982·55 in K 169.984·57 izdatkov, torej K 352.967·12 skupnega denarnega prometa; v primeri k pretečenemu letu s K 335.461·63 za K 17.505·49 več. Hranilnih vlog se je vložilo med tem časom K 119.375·67, dvignilo pa K 70.455·56, torej se je več vložilo K 48.920·11. Leta 1901 je bilo za ta čas vloženih K 100.216·27, dvignjenih pa K 61.522·17, torej več vloženih K 38.694·10 in primerom k letos za K 10.226·01 manj. Novih posojil se je izplačalo K 60.600·—, vrnilo K 35.122·88, kar izkazuje več izposojenih K 25.477·12, toraj za K 13.800·78 več nego v pretečenem letu s K 11.676·34. V tuje denarne zavode se je vložilo tekom tretjega četrtletja K 33.840·59, nasprotno pa dvignilo K 12.406·—. Napredek, ki ga je storil ta denarni zavod v primeri k pretečenemu letu, je gotovo dovolj dokaz zdravega poslovanja in javlja posojilnica v Radovljici, da obrestuje tudi v naprej hranilnične vloge po 4 1/4%, izposojuje pa na zavarovani kredit po 5 1/4%, na osebni kredit po 6%.

Grozdna, vinska in sadna razstava v Krškem. Kmetijska podružnica krška priredi v nedeljo in ponedeljek, dne 12. in 13. oktobra v šolskih prostorih grozdno, vinsko in sadno razstavo za politični okraj krški, spojeno z razstavo kletarskega in vinogradniškega orodja.

Dobavni razpis. C. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršila dne 21. oktobra l. l. pri avtonomni monopolni upravi v Belemgradu ponudbena licitacija za dobavo papirja, desk, železnine in špecerijskega blaga. Predmeti, katere bo dobavati, so: 1465 risov raznega papirja, 83.000 kg kartonov, 40.280 komadov smrekovih, borovih in hrastovih desk; bukovih kolov, 12573 plošč pločevine,

2500 kg žeblicev, 1800 kg žice, 825 raznega železja i. t. d. Zapečatenе ponudbe je vposlati najkasneje do 20. oktobra t. l. monopolni upravi v Beligrad. Pogoji in vzorci so vsaki dan v tobačni tovarni v Belemgradu na vpogled. Prepis dobavnega razpisa, v katerem so natančnejše podrobnosti, pogoji, množine in kakovosti predmetov, katere bo dobavati, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Vedno le „pristno“. Ne malokdaj izraža kdo pri nakupovanju željo, da bi dobil samo „pristno“ blago. Kaj pa je pravzaprav „pristno“? S tem označujemo „prvotno“, „prvo“ blago, ki je izdelano tako, kakor ga je hotel izumitelj. V današnjih dneh pa kaj radi „posnemajo“ novo, dobro stvar, ki ima kaj uspeha, ter prodajajo posnemek kot „prav tako dobrega“, časih celo kot „boljšega“. To se godi zlasti pri živilih, najsi je uprav tu najbolj važno, da se odjemalec ogiblje „nepristnim“ izdelkom. Ko se je pred več nego deset leti Kathreinerjeva Kneippova sladna kava spričo nenavadnih svojih prednosti čudovito hitro udomačila v rodbinah, so se takoj pojavili posnemovalci, da bi navadne pražene izdelke, ki so bili le po zunanosti podobni pristnemu blagu, prodajali kot „enako dobre“ in tako kupčevali v svoj prid. Seveda ni trajalo slepenje nikoli dolgo, zakaj naše gospodinj, ki so se dale enkrat ali dvakrat „pregovoriti“, da se poizkusile posnemek, so kaj hitro opazile veliko razliko v okusu. Ali če eden neha, začne zopet drugi, zato ravna vsaka gospodinja pametno, če ob nakupu sladne kave vselej pri-stavi: „Pa le pristno Kathreinerjevo“ v znanih Kathreinerjevih zavojih. Zakaj samo ta ima priljubljeni, prijetni okus, ki se močno bliža okusu zrnate kave, in samo ta izboljšuje kavo, ki je že prišla v vsakdanjo navado. Tudi je „pristna Kathreinerjeva kava“ priznana najboljši nadomestek za zrnato kavo, kjer je ta zdravniško pre-povedana. Kathreinerjeva kava je bila in je še zdaj pač najboljši, pristni izdelek, še danes nedosežen v svojih vrlinah. Zanj res velja toli izpričano geslo: „Pravo je zdravo“.

Tedenski sejem v Kranju dne 22. t. m.

Prignalo se je 37 glav goveje živine, — telet, 19 prašičev, — ovac, — koze, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7-30, prosa K 6-50, ovska K 6—, rži K 6—, ajde K 7—, ječmena K 6—, krompirja K 1-80, fižola: ribniški K 9-50, koks K 10-50, zelen K 7— do 7-50.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju

Na račun se odda stara gostilna na Gorenjskem

na deželi na dobrem prostoru, pripravna za
oženjenega rokodelca.

152—3

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo „Gorenjca“.

MATIJA AŽMAN

mizar za stavbe in pohištvo

v Kranju št. 123

v lastni hiši

naznanja slavnemu p. n. občinstvu, da je popolnoma prenovil svojo delavnico, katero je spopolnil z **najnovejšimi, modernimi stroji, katere goni elektrika.**

Imam obilo suhega lesa v zalogi in sprejemam vsa, tudi največja v mizarstvo stroko spadajoča dela in jih izvršujem dobro, so-
157—2 lidno in po najnižjih cenah.

Učenca
sprejme Henrik Suttner, urar v Kranju.

150—3

Ivan Cizel

c. kr. sodni kancelist in posestnik

Minka Cizel

rojena Čadež

159

**** poročena ****

Tržič

Kranj

dne 2. oktobra 1902.

Pozor, krojači!

Proda se po nizki ceni dobro vpeljana trgovina z narejeno obleko in krojaški obrt z vso opravo kakor tudi s šivalnim strojem. Omenjena obrt obstoji že tri leta, tako da jo vsakemu kupcu priporočam. Ponudbe in pojasnila se zvedo do 20. t. m. pri lastniku

158—1 **LOVRENCU REBOLJU** v Kranju.

Diljem Požgaj

knjigovez v Kranju, glavni trg 132
v hiši g. M. Bizjak

priporoča svojo

največjo knjigovoznico na Gorenjskem

opremljeno z vsemi potrebnimi modernimi stroji in pripravami. Izdeluje vsakovrstna vezanja, od preprostih do najfinejših, kakor tudi različna galanterijska dela — vse okusno, trpežno in po najnižjih cenah. 160—1

**Železnato
vino**

**krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe**

**LEKARJA
Piccoli - ja**
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina
zaloga na
Kranjskem
lekarna
Piccoli
„pri Angelu“
Ljubljana
dunajska cesta.

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **GABRIEL PICCOLI** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje
i. 161-1 znesek po poštne povzetju.

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na glavnem trgu;

Radovljica pri g. Otonu Homannu, glavna trafika.

Umivalnik z marmornato ploščo in **ogledalo** se radi odpotovanja prodasta po nizki ceni. Oboje je še v najboljšem stanju.

Več se izve pri g. A. Drukarju, mizarju v Kranju. 155—2

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

2—19 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,851.893-78. Stanje hipoteknih posojil K 1,822.756-04.

Dr. pl. Trnkoczy-ja

redilni prašek za prašiče

1 zavoje 50 vin., 5 zav. samo 2 kroni naj kupi vsak, kdor redi prašiče, da doseže, da postanejo prašiči mesnati, tolsti in debeli, da imajo okusno meso, kar se doseže s tem praškom gotovo, hitro in najcenejše.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slutajno sem dobil za poskusnjo od enega svojih ljudi en zavoček redilnega praška za prašiče, človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti in so se v nekoliko dneh močno zredili sprito tega izbornega pomočka. Morem ga vsakomur najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim s povratno pošto pet zavojčkov redilnega praška za prašiče.

31./X. 1900.

Z velespostovanjem

Jožef Englisch, ogleda zel. proge, Belišče, Slavonija.

Uradno poverilo.

Predstojeci prepis se popolnoma ujema z izvirnikom, pisanim na dopisnico, na kateri sta znamki za 4 slerje in 2 vinarjev.

V Ljubljani, dne 3. (tretjega) oktobra 1901 (tisoč devetsto prvega leta).
(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Pri zdravih prašičih, najsi bodo mladi ali stari, zadostuje navadno en zavoj za 50 vinarjev.

Dobiva se pri vseh trgovcih, ako ne, potem po pošti iz lekarne Trnkoczy v Ljubljani.

Pri tej se tudi dobiva: **dr. pl. Trnkoczyja balzam** (že 30 let svetovnoznani). 1 stekl. 20 h, 12 stekl. 2 kroni, 24 stekl. 4 krona prosto poštine, 6 tucatov samo 10 kron, poštine prosto.

— Izborne **želodečne kapljice** (enake prejšnjim Marijacejskim kapljicam, želodečnemu grenkemu likerju, želiščnemu vinu i. t. d.) 1 stekl. 40 h, 6 stekl. 2 kroni.

— **Pilne odvajalne, želodec čisteče**. 1 škatla 42 h, 6 škatel 2-10 kron.

— **Kašljev, pljučni in prsni sok ali zeliščni sirup**. 1 stekl. 1-12 kron, 6 stekl. 5 kron.

— **Drgnilni, udov in protinski cvet**. 1 stekl. 1 krono, 6 stekl. 4-50 kron.

— **Tinktura zoper kurja očesa**. 1 stekl. 80 h, 6 stekl. 3-50 kron.

— **Raztvorjajoči, čistilni čaj**. 1 zav. 1 krono, 5 zav. 4 krona.

— Vsak dan prihajajoča zahvalna pisma, tudi od zdravnikov hvalijo ta sredstva.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ***

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštine prosto. 154—2

Otroški vozički

49—18

4-50
gld.

4-50
gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4-40, 5-50, 6-50, 7-50, 8—, 9—, 10—, 12—,
14—, 16—, 18—, 20— gld.

**Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.**

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

***** v Ljubljani *****

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

== obrestuje po 4 1/2 % ==

od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

133—6

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—18

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-3 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

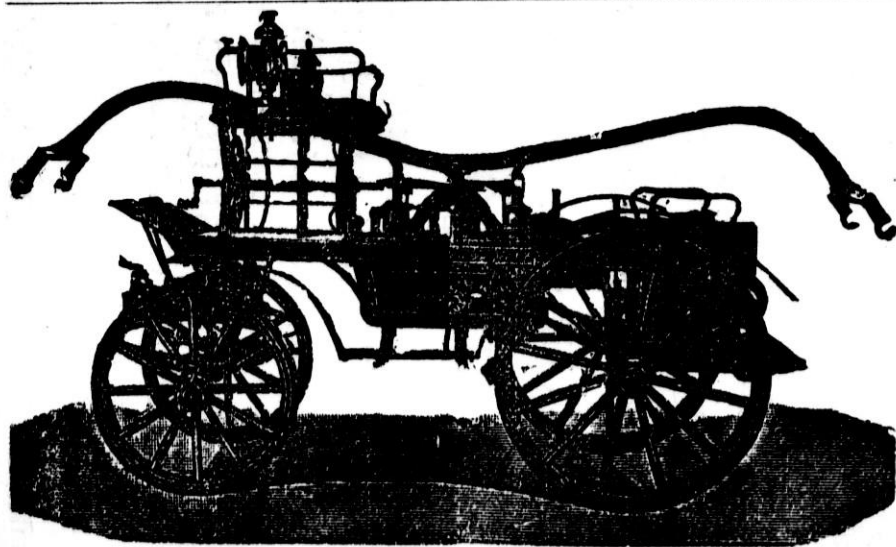
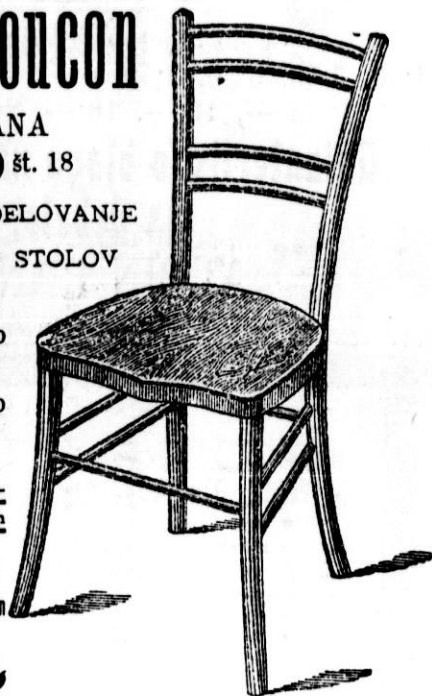
VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, kise izvršujejo natančno po naročilu.

Znanja naročila se izvedajo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

Večkrat premicano!

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, tipežne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Drelse

75—20

v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, saloga pohistva,

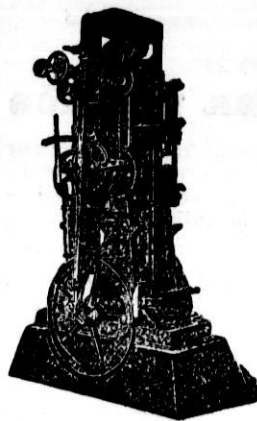
priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, nastoljacev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 60—24

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštnine prosto.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—19

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—37

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1—40

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 81—19

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenske v najboljših kako-
vostih. — Strelododne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinije izvršbe proti
jamstvu primerne, trpežne dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118—10

J. Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino
v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših
mlatilnic na vitle po K 103.—
„ „ roke „ „ 112.—
vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.
Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, knjiške posode
i. t. d. i. t. d. 112-11

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—21

Vzorci pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelodode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

105—21

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Birmanska darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah
priporoča

H. SUTTNER, urar

v Kranju. 73-16

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Stanje hranilnih vlog:

1.200.000 K.

Rezervni zaklad:

nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-27

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97-14

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopolnjujejo na zahtevanje zastoj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov za spomladansko in letno sezono.
Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
14-36 v zalogi.

Ne skisanim filistrom
ampak
prijateljem humorja
priporočamo

„NAVIHANCE“

spisal **Rado Murnik.**
Velika 8°. Str. 229.

Vsebinski:
Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraž. — Peklenski napredek. —
Zavozlan roman. 96-14

Cena K 2-50, po pošti K 2-70.
Založništvo L. Schwentner
v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

3-19

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašaja dalje
uvesti to zdravo in
okusno kavino pijačo.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.